

Kalajoen vesienhoitoryhmän I kokous

– yhteenveto keskusteluista ja ryhmätöistä, 10.4.2013

Odotukset vesienhoitoryhmän toiminnalle

- **Kalajoen arvostuksen ja virkistyskäytön parantaminen**
 - o Lisätään virkistyskäyttöä ja parannetaan virkistyskäyttömahdollisuuksia: uinti, melonta, soutelu, rannoilla liikkuminen, kalastusmahdollisuudet
 - o Jokivarsi kauniimmaksi, rantojen maisemointi, näköalapaikkoja, rantautumispaikkoja
 - o Joen pitäisi paremmin näkyä maisemassa
 - o Jälkipolville mukavat vesimaisemat
 - o Siihen pyrittävä, että kehdataan sanoa että Kalajoki...
- **Vesistöhankeiden edistäminen**
 - o Kalatalouskunnostusten edistäminen
 - o Latvajärvien kunnostukset ja virkistyskäytön edistäminen niillä
 - o Veden laatua parempaan suuntaan
- **Tulvariskien hallinta**
 - o Tulvat maatalouden kannalta iso ongelma
 - o Tulvapengerrykset tärkeitä
- **Matkailun edistäminen**
 - o Kalastusmatkailu houkuttelevammaksi sekä joella että merellä
- **Eri toimialojen yhteensovittaminen**
 - o Ei osoiteta syyttävällä sormella ketään
 - o Tuodaan esiin se panostus, jota esim. maataloudessa jo tehty ympäristöasioiden edistämiseksi
 - o Luonnon ja ihmisen välisen tasapainon edistäminen
- **Tiedottaminen ja neuvonta**
 - o Hankkeella neuvonnallinen rooli, tiedotustoiminta, osallistutaan eri tilaisuuksiin
 - o Ohjeistusta eri toiminnoille vesienhoidosta
 - o Mitä jokainen voi tehdä oman lähiympäristönsä hyväksi, luonto osana ihmisten arjessa
 - o **Nuorten ja koululaisten mukaan ottaminen toimintaan**
- **Odotukset ryhmän toiminnalle**
 - o Asenne ja mieli ratkaisevat, toivottavasti ryhmästä löytyy näitä
 - o Vesistön tila paranee vain yhteistyöllä: ryhmä voi paremmin edistää asioita
 - o Kiinnostavaa kuulla erilaisia näkemyksiä vesienhoidosta
 - o Toiveena oppia tuntemaan aluetta ja sen toimintaa

Kalajoen nykytila

- **Heikkoudet**
 - o Kesätulvat lisääntyneet ja kärjistyneet
 - o Virtaaman vaihtelut ja vuorokausisäännöstelyn kielteiset vaikutukset
 - o Vedenkorkeuden vaihtelu säännöstellyillä järvillä
 - o Rantojen eroosio (esim. Niemelänkylän kohdalla) ja suurilla virtaamilla kiintoaineen kulkeutuminen yläpuolisilta järviltä (Kiljanjärvi ja Vuohojärvi) Kalajokeen
 - o Maiseman ja rantojen pusikoituminen, kortetta ym.
 - o Kalalajit: paras kala on menetetty, vääristynyt kalakanta
 - o Toimitaan omalla alueella, pitäisi olla yhteistyötä laajemmassa mittakaavassa, ei omaan napaan tuijottamista
 - o Virkistyskäyttö/arvostus, miten saada uudet sukupolvet kiinnostumaan
 - o Järvien voimakas sisäinen kuormitus

- Padot haittaavat kulkemista ja virkistyskäyttöä
- Vettä on ajoittain vähän
- Mistä tekijöitä hankkeiden (esim. kosteikot) toteuttamiseen?

- Vahvuudet

- Virkistysmahdollisuudet ja virkistyskäytön lisääntyminen
- Alaosa on ”näyteikkuna joelle”, kaupunki on tehnyt työtä sen parantamiseksi
- Vesistön latvoilla on hyvä kalakanta ja meloen pääsee liikkumaan
- Paikallisesti on siistejä rantoja

Kalajoen tavoitetila vuoteen 2030 ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Ylätavoite	Osatavoitteet	Toimenpiteet
Kalajoen ja sen latvavesistöjen hyvä ekologinen tila on saavutettu ja se säilytetään	Eroosiohaittojen vähentäminen	Säännöstelyn kehittäminen Kuivatushankkeet Kaivujen jaksottaminen
	Vesistön sisäisen kuormituksen vähentäminen	Biomanipulaatio Niitot erittäin hyvin suunniteltuina
	Ravinteiden ja kiintoaineen pidättäminen mahdollisimman lähelle päästölähdettä	Putkipadot Pintavalutus Kosteikot Uusien menetelmien kehittäminen Pienempiä kosteikkohankkeita ravinteiden pysäyttämiseen Sopivat rakenteet/leveät suojakaistat maataloudelle ➔ Rahaa!
	Haja-asutuksen jätevesihuollon parantaminen	Viemäröinti Jätevesiasiat kuntoon (kaivojen tyhjennykset)
	Jätevesien kuormituksen vähentäminen	Siirtoviemäri (etenee) Jätevesijärjestelmien parantaminen
	Latvavesien tilan parantaminen	Lampien ja järvien ennallistaminen ja kosteikkojen rakentaminen (auttaa tulvasuojelussakin)
Vesiensuojelun taso ja tietoisuus Kalajoella on parantunut	Vesiensuojelun neuvonta ja tiedotus on tavoittanut alueen asukkaat (maa- ja metsätalous, turvetuotanto, tontin lannoittajat ym.)	Paikallisen näkyvyyden lisääminen
Tulvien aiheuttamat ongelmat ja virtaamapiikit ovat paremmin hallinnassa	Tulvasta aiheutuvien (sato)vahinkojen vähentäminen	Pengerrysten rakentaminen Kesätulviin varautuminen Kosteikkojen rakentaminen Tulvavesien pidättäminen valuma-alueella (myös kuormitus vähenee)
	Kesäaikaisten virtaamien kasvattaminen	
Kalajoen kalataloudellinen arvo on kasvanut	Kalajoki on houkutteleva kalastusvesi	Hoitokalastus ja istutukset
	Vaelluskalat nousevat Kalajokeen ja sivu-uomiin	Kalankulun edistäminen (parantaa myös ekologista tilaa)
	Kalakanta on parantunut	
	Virkistyskalastus on lisääntynyt	
	Kalastuksen matkailullinen merkitys on lisääntynyt	
Rantojen ja vesistöjen virkistyskäyttö on aktiivista	Virkistyskäyttömahdollisuuksien parantaminen (patikointi, kalastus,	Maisemanhoitoon resursseja Aktivointi

	ravustus, uinti) Joki on saavutettavissa	Alavieskan penkereiden hyödyntäminen esim. ulkoilureitteinä
Kalajoen arvostus on lisääntynyt		Rantarakentamisen lisääminen Virkistysreititöt Nuorten valistus virkistystoiminnan kautta
Elinkeinot ja vesistön eri käyttömuodot ovat tasapainossa	Eri elinkeinojen toimintaedellytykset on turvattu sekä yhteen sovitettu tavoitteiden kanssa (maa- ja metsätalous, virkistyskäyttö, maisema-arvot, hulevedet, kalatalous, pistekuormitus, ranta- asutus)	Neuvonta Vesiensuojelu Rahoituksen turvaaminen Lobbaus! Ympäristöhallinnon rahojen priorisointi